

Studijní materiály ke kurzu:

**„Ježíšova blahoslavenství jako inspirace pro pomáhající profese“
(Mt 5,3-10)**

Osnova kurzu:

1. Úvodní otázky, začlenění blahoslavenství do jejich historického a biblického kontextu a vysvětlení jejich základní struktury.
2. „Blahoslavení chudí v duchu“. Člověk a to, co jej přesahuje.
3. „Blahoslavení plačící“. Člověk a kultivace jeho vztahů k okolí.
4. „Blahoslavení tiší“. Člověk a nenásilí.
5. „Blahoslavení hladovějící a žíznící po spravedlnosti“. Člověk a kultivace vlastního nitra.
6. „Blahoslavení milosrdní“. Člověk a milosrdenství jako životní styl.
7. „Blahoslavení čistého srdce“. Člověk a jeho vnitřní cesta.
8. „Blahoslavení šířitelé pokoje“. Člověk a nadhled.
9. „Blahoslavení pronásledovaní pro spravedlnost“. Člověk a životní pevnost.
10. Blahoslavenství jako pozvání na cestu.

Jednotlivá blahoslavenství jsou zpracována podle:

Stock K., *Discorso della montagna Mt 5-7. Le beatitudini*, Editrice PIB, Roma 1994

1. Úvodní otázky, začlenění blahoslavenství do jejich historického a biblického kontextu a vysvětlení jejich základní struktury

Úvod

Leonard Cohen, Hallelujah, roviny interpretace (2S 11; Cohen, Kampaň „Free Hugs“). Diskuze.

Pašije skupiny The Plastic People of the Universe, kde je text blahoslavenství vložen do úst Ježíšovi umírajícímu na kříži jako jeho odpověď na spílání kolemjdoucích. Spílání je adresováno Ježíšovi jakožto zkrachovalému Mesiášovi. Ostrý konflikt mezi nenávisť publiku a nenásilím a mírností Ježíšovou.

Prezentace Pašijí, poté otázky na účastníky:

- (1) Co znamená slovo „blahoslavený“?
 - (2) Dnes: Kdo je blahoslavený? (Patří toto slovo do slovníku dnešní češtiny?)
 - (3) Zažili jste situaci, kdy byste mohli říci „on je blahoslavený“, resp. „jsem blahoslavený“?
- Diskuze.

Prezentace tématu

Zefirelli, The Beatitudes

Ježíšova blahoslavenství bývají obvykle

- (1) vysvětlována a chápána mimo jejich evangelní kontext a bez dalších souvislostí, což je hrubá chyba;
- (2) spojována spíše se slabými a handicapovanými lidmi, což je další hrubá chyba.

Historický kontext

Matoušovo evangelium bylo napsáno v 80. letech 1. století, pravděpodobně v Sýrii. Autorem je židokřesťan, adresátem židokřesťanská komunita, odrážející konflikt s původní židovskou komunitou ohledně identity Mesiáše a jeho mesiánské komunity. Tento konflikt prostupuje evangeliem verbalizován v konfliktu Ježíše a židovských autorit.

Literární kontext

Blahoslavenství jsou úvodem k Horskému kázání (Mt 5-7), první z pěti pro toto evangelium typických velkých Ježíšových řečí. Jsou prvním Ježíšovým slovním veřejným projevem a lze je tedy považovat za jakýsi jeho manifest či programovou řeč celého jeho působení.

Základní struktura

Každé blahoslavenství se skládá ze 3 částí:

- (1) výraz „blahoslavení“ (stav absolutního štěstí)
- (2) situace nebo postoj člověka (např. „chudí v duchu“)
- (3) způsob, jakým je člověk zasažen Bohem (např. „jejich je království nebeské“), přičemž prohlášení platí pro přítomnost nebo eschatologickou budoucnost, ale svoje kořeny má v vždy v přítomném stavu nebo postoji člověka (srov. Pavel v listu Kolosanům 3,1-4).

Struktura každého blahoslavenství je logická: existuje určitá skutečnost (někomu patří nebeské království), která je příčinou (nebot) štěstí (blahoslavení), ale ovšem za určité podmínky

(chudí duchem). Štěstí tedy nespočívá v lidských postojích a situacích (tzn., štěstí nespočívá v tom, že jsme chudí duchem, že pláčeme atd.), ale v budoucím eschatologickém zásahu Božím.

Základní obsah

Blahoslavenství jsou v pravém slova smyslu *radostnou zvěstí, evangeliem*, a to z těchto důvodů:

- ohlašují tu největší a nejskutečnější radost, protože je založena na postoji a jednání samotného Boha; nikdo jiný není schopen člověku takovou radost způsobit
- ohlašují plnost radosti; je jich 8, což je číslem eschatologické plnosti (7 dnů Bůh tvoří svět, ale 8.den nikdy nekončí)
- představují samotný počátek Ježíšova učení a tak mu dávají tón → Ježíš přišel ohlásit plnost radosti a ukázat k ní cestu.

Blahoslavenství nejsou jen jakousi Ježíšovou naukou, ale zkušeností.

Praktické důsledky

Pracovník v pomáhajících profesích je ve své činnosti často konfrontován s potřebou určitého „duchovního přesahu“; tento přesah je možno nechat vyústit a tedy i patřičným způsobem realizovat v určitém zakotvení v Bohu, Transcendentnu apod. Praktická stránka tohoto zakotvení je otázkou modlitby, tréninku apod. Blahoslavenství s jejich prožíváním jsou jednou z možných cest k tomuto zakotvení.

S otázkou „jak pracovat s tím, co mne přesahuje“ se musí nějak vypořádat každý...